

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Jana Vyklického a Mgr. Radovana Havelce, v právní věci žalobce: **P. H.**, zastoupen JUDr. Petrem Kočím, Ph. D., advokátem se sídlem Opletalova 1535/4, Praha 1, proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 81/11, Praha 5, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 2. 2015, č. j. 031514/2015/KUSK, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 22. 11. 2016, č. j. 48 Af 7/2015 – 31,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Rozhodnutím ze dne 24. 2. 2015, č. j. 031514/2015/KUSK, žalovaný na základě námitek žalobce v odvolacím řízení změnil platební výměr Obecního úřadu L. (dále „obecní úřad“) ze dne 27. 2. 2012, č. j. 41/2012/JK, a to tak, že byl žalobci podle ustanovení § 11 odst. 1 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění zákona č. 183/2010 Sb., (dále „zákon o místních poplatcích“) a ustanovení § 101 odst. 1 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu (dále „daňový řád“), ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí, v souladu s obecně závaznou vyhláškou obce L. č. 1/2005 o místních poplatcích (dále jen „obecní vyhláška“) vyměřen poplatek ve výši 6880 Kč za užívání veřejného prostranství. Jednalo se o poplatek za užívání části pozemku parc. č. X v kX, obec L., o výměře 1,5 m^2, po dobu 344 dní (od 21. 12. 2007 do 28. 11. 2008).

[2] Rozhodnutí žalovaného napadl žalobce žalobou, kterou Krajský soud v Praze (dále „krajský soud“) zamítl. V žalobě namítal, že podle závazného právního názoru vysloveného v rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 9. 6. 2011, č. j. 10 Ca 315/2009 – 103, již sporný místní poplatek za užívání předmětného pozemku uhradil. Dále namítal, že odvolací řízení mělo být zastaveno (tedy bez vydání meritorního rozhodnutí) s ohledem na dikci § 12 odst. 1 zákona o místních poplatcích.

[3] Ze správního spisu vyplynulo, že dne 26. 1. 2009 obecní úřad vydal první platební výměr, kterým žalobci vyměřil poplatek za užívání veřejného prostranství – části předmětného pozemku o výměře 3,6 m x 1,2 m (tj. 4,32 m^2), spočívající v provádění výkopových prací pro plynové přípojky u domu č. p. 35 v obci L. a v umístění skládky zeminy v období od 11. 12. 2007 do 1. 12. 2008 ve výši 17 850 Kč. Rozhodnutím ze dne 20. 7. 2009 tento platební výměr žalovaný potvrdil a odvolání žalobce zamítl. Rozhodnutí žalovaného bylo rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 9. 6. 2011, č. j. 10 Ca 315/2009-103, zrušeno a věc byla vrácena správnímu orgánu k dalšímu řízení. V citovaném rozsudku městský soud uvedl: „*Vzhledem k výše uvedenému soud shrnuje, že po dobu provádění výkopových prací na základě vydaného územního souhlasu (tj. za dobu od 11. 12. 2007 do 20. 12. 2007) se na žalobce ve vztahu k umístěné skládce zeminy vztahovalo osvobození ve smyslu čl. 10 písm. b) vyhlášky. (...) Ve vztahu k umístění výkopových prací v tomto období, na něž se osvobození dle čl. 10 písm. b) vyhlášky nevztahuje, je pak třeba poznamenat, že skutečný rozsah plochy těchto výkopových prací nebyl v řízení spolehlivě zjištěn (zjišťován byl rozměr skládky zeminy, nikoli rozměry vlastního výkopu). V tomto ohledu proto (nebyl-li spolehlivě prokázán opak) je nutno vycházet z údajů uvedených žalobcem (tj. 1,5 m^2). V tomto rozsahu ostatně žalobce poplatek za zábor veřejného prostranství již uhradil, nebyl mu tedy platebním výměrem vyměřován a o této otázce tak není mezi účastníky řízení sporu.*“

[4] Dne 27. 12. 2011 žalovaný první platební výměr zrušil a zastavil řízení. Dne 27. 2. 2012 vydal obecní úřad druhý platební výměr, kterým žalobci vyměřil poplatek za užívání veřejného prostranství – části předmětného pozemku o výměře 3,6 m x 1,2 m (tj. 4,32 m^2), spočívající v umístění skládky zeminy za období od 21. 12. 2007 do 28. 11. 2008 ve výši 17 200 Kč. Rozhodnutím žalovaného ze dne 16. 5. 2012 byl tento platební výměr potvrzen. Rozhodnutí žalovaného však zrušil Krajský soud v Praze rozsudkem ze dne 26. 11. 2014, č. j. 45 Af 16/2012-46, zejména proto, že dovodil, že žalovaný ani obecní úřad nerespektovali závazný právní názor Městského soudu v Praze, aby při nedostatku spolehlivého zjištění plochy výkopových prací byl místní poplatek vyměřen z výměry tvrzené žalobcem, tj. pouze z 1,5 m^2.

[5] Následně žalovaný vydal dne 24. 2. 2015 nynější žalobou napadené rozhodnutí, kterým změnil rozhodnutí obecního úřadu ze dne 27. 2. 2012, č. j. 41/2012/JK, v celém rozsahu jeho výroku i odůvodnění, přičemž respektoval závazný názor Krajského soudu v Praze a místní poplatek vypočetl z výměry záboru 1,5 m^2.

[6] Krajský soud vyložil § 11 zákona o místních poplatcích, přičemž, mimo jiné též na základě závěrů rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2012, č. j. 2 Afs 76/2011-62, dospěl k závěru, že mezi stranami zjevně není pochyby o tom, že žalobce uhradil místní poplatek přinejmenším z větší části až po datu jeho splatnosti. Je tedy zřejmé, že žalobce včas neuhradil místní poplatek ve správné výši. Již tento fakt

opravňoval obecní úřad k tomu, aby místní poplatek vyměřil platebním výměrem. Pozdější doplacení (přeplacení) místního poplatku již na naplnění hypotézy ustanovení § 11 odst. 1 zákona o místních poplatcích nemělo žádný vliv, neboť se nejednalo o včasnou platbu. Soud též konstatoval, že po celou dobu řízení žalobce zastával názor, že má uhradit jen částku 150 Kč, nikoliv nakonec vyměřenou částku 6 880 Kč. Teprve po vydání napadeného rozhodnutí z nyní podané žaloby vyplynulo, že žalobce již proti posledně vyměřené výši místního poplatku nebrojí. V situaci prezentovaného nesouhlasu žalobce s místním poplatkem vyšším než 150 Kč tedy byl obecní úřad nejen oprávněn, nýbrž dokonce povinen vydat platební výměr a žalovaný nemohl řízení ukončit jinak, než meritorním posouzením věci – v daném případě změnou tohoto platebního výměru.

[7] Žalobním bodem poukazujícím na rozpor napadeného rozhodnutí s čl. 10 písm. b) obecní vyhlášky se soud nezabýval pro jeho opožděné uplatnění.

[8] Kasační stížností žalobce (dále „stěžovatel“) napadá rozsudek krajského soudu z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) soudního řádu správního (dále „s. ř. s“). Stěžovatel svou kasační argumentaci založil na tvrzení, že žalovaný nerespektoval závazný právní názor vyjádřený v předchozím rozsudku Městského soudu v Praze (dále „městský soud“) ze dne 9. 6. 2011, č. j. 10 Ca 315/2009-103. Dle stěžovatele byl v citovaném rozsudku vyjádřen závazný právní názor, že stěžovatel již sporný místní poplatek uhradil. Toto skutkové zjištění soudu bylo dle stěžovatele pro žalovaného závazné. Pokud s ním nesouhlasil, měl proti rozsudku brojit kasační stížností, nikoliv si vynutit nový soudní přezkum tím, že vydá nové rozhodnutí ve věci. K vydání aktuálního platebního výměru tedy vůbec nebyl důvod. Stěžovatel zdůrazňuje ústavní dimenzi problému – z hlediska rovnosti před zákonem. Krajský soud měl žalobě vyhovět a napadené rozhodnutí zrušit z důvodu nerespektování závazného právního názoru žalovaným. Místo toho na věc aplikoval nepřiléhavou judikaturu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 5. 2012, č. j. 2 Afs 76/2011 – 62), v níž je řešena situace, kdy poplatník sice s výší poplatku nesouhlasí, ale zaplatí jej z opatrnosti. Taková situace v posuzované věci nenastala. Městský soud totiž v předchozím rozsudku jasně uvedl, že *„žádný výměr být vydán neměl“*. Stěžovatel se ohradil též proti konstatování soudu, že v žalobě nebrojil proti posledně vyměřené výši poplatku. Uvedl, že žaloba se výší poplatku vůbec nezabývá a je zbudována na výtce absence důvodů k vydání platebního výměru bez ohledu na výši poplatkové povinnosti. Závěrem navrhuje zrušení rozsudku krajského soudu a vrácení věci tomuto soudu k dalšímu řízení, případně i zrušení žalobou napadeného rozhodnutí.

[9] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že citovaný judikát na posuzovanou věc dopadá, protože stěžovatel část místního poplatku zaplatil. Ke stěžovatelem namítanému rozsudku Městského soudu v Praze uvedl, že v něm městský soud shledal důvodnou pouze část žalobních námitek, zatímco ostatní shledal nedůvodnými. Krajský soud ve věci též rozhodoval v minulosti rozsudkem sp. zn. 46 Af 16/2012, v němž pouze uvedl, že bylo nutno vycházet z rozměrů výkopu uvedených stěžovatelem (1,5 m^2). Tento závazný právní názor žalovaný dodržel. Se závěry kasační stížností napadeného rozsudku se žalovaný ztotožnil, navrhl zamítnutí kasační stížnosti a uplatnil nárok na náhradu nákladů řízení.

[10] Stěžovatel v replice zopakoval svou argumentaci k nepřiléhavě aplikované judikatuře Nejvyššího správního soudu a opět zdůraznil, že dle závazného právního názoru městského soudu byl poplatek ve správné výši uhrazen. K požadavku žalovaného na přiznání náhrady nákladů řízení stěžovatel odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 8. 2015, č. j. 6 As 135/2015 – 79.

[11] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil otázku splnění podmínek řízení o kasační stížnost. Ověřil, že stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti (§ 102 s. ř. s.). V kasační stížnosti, kterou podal včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), uplatňuje stěžovatel podle obsahu kasační argumentace přípustné důvody dle § 103 odst. 1 s. ř. s. a v řízení o kasační stížnosti je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Kasační stížnost je tedy věcně projednatelná. Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán jejím rozsahem a uplatněnými stížnostními důvody.

[12] Kasační stížnost není důvodná.

[13] Jádrem kasačních námitek je tvrzení stěžovatele, že podle závazného právního názoru Městského soudu v Praze již místní poplatek ve správné výši uhradil. V předmětném rozsudku ze dne 9. 6. 2011, č. j. 10 Ca 315/2009-103 městský soud uvedl: „*Vzhledem k výše uvedenému soud shrnuje, že po dobu provádění výkopových prací na základě vydaného územního souhlasu (tj. za dobu od 11. 12. 2007 do 20. 12. 2007) se na žalobce ve vztahu k umístěné skládce zeminy vztahovalo osvobození ve smyslu čl. 10 písm. b) vyhlášky. (...) Ve vztahu k umístění výkopových prací v tomto období, na něž se osvobození dle čl. 10 písm. b) vyhlášky nevztahuje, je pak třeba poznamenat, že skutečný rozsah plochy těchto výkopových prací nebyl v řízení spolehlivě zjištěn (zjišťován byl rozměr skládky zeminy, nikoli rozměry vlastního výkopu). V tomto ohledu proto (nebyl-li spolehlivě prokázán opak) je nutno vycházet z údajů uvedených žalobcem (tj. 1,5 m²). V tomto rozsahu ostatně žalobce poplatek za zábor veřejného prostranství již uhradil, nebyl mu tedy platebním výměrem vyměřován a o této otázce tak není mezi účastníky řízení sporu.*“

[14] Z ustanovení § 4 odst. 4 zákona o místních poplatcích vyplývá, že sazba poplatku za užívání veřejného prostranství činí až 10 Kč za každý i započatý m² užívaného veřejného prostranství a každý i započatý den. Je tedy zřejmé, že celková výše tohoto poplatku nemůže být v konkrétním případě odvislá pouze od výměry užívaného veřejného prostranství, ale musí záviset též na době jeho užívání. Přitom právě k době užívání předmětného veřejného prostranství se městský soud v citovaném rozsudku vůbec nevyjádřil. I ze shora uvedené citace je zcela zřejmé, že soud vyjádřil závazný právní názor pouze k rozsahu užívané plochy veřejného prostranství a konstatoval, že je třeba vycházet z toho, že žalobce užíval plochu o výměře 1,5 m², o čemž není mezi účastníky sporu, neboť sám žalobce poplatek hradil v rozsahu odpovídajícím užívání právě této plochy. Podstatné však je, že k době užívání této plochy veřejného prostranství žalobcem se soud nijak nevyslovil, protože žalobce v tehdy posuzované věci v rámci žalobních bodů namítal právě pouze to, že mu byl místní poplatek vyměřen i za užívání plochy, která byla podle obecní vyhlášky od poplatků osvobozena. Kromě této žalobní námitky žalobce tehdy uplatnil pouze žalobní námitky namítající vady přijetí obecní vyhlášky a pochybení obecního úřadu při místním šetření. Městský soud se proto v odkazovaném rozsudku vůbec nemohl věnovat zjištění, zda byl místní poplatek žalobcem zcela a ve správné výši

zaplacen, jinak by vykročil z mezí žalobních bodů, kterými je při přezkumu vázán (viz § 75 odst. 2 s. ř. s. a například argumentaci usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 3. 2011, č. j. 7 Azs 79/2009-84, publikováno pod č. 2288/2011 Sb. NSS).

[15] Neuplatnil-li tedy v odkazovaném předchozím řízení před městským soudem žalobce odpovídající žalobní body, nemohl se soud délkou doby užívání předmětného veřejného prostranství vůbec zabývat, tím méně k němu vyjádřit závazný právní názor. Tomu ostatně odpovídají i závěry následného rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 26. 11. 2014, č. j. 45 Af 16/2012 – 46, který rovněž vycházel z toho, že předchozím rozsudkem městského soudu byl závazně určen pouze rozsah užívání veřejného prostranství, aniž by hovořil o době užívání.

[16] Nejvyšší správní soud proto shrnuje, že v rozsudku ze dne 9. 6. 2011, č. j. 10 Ca 315/2009 – 103 městský soud vyslovil pouze závazný právní názor vztahující se k rozsahu užívání předmětného pozemku (veřejného prostranství), nikoliv k době jeho užívání, kterou uvedený soud v řízení vůbec nezjišťoval. Proto z jeho konstatování v závěru odůvodnění rozsudku logicky nelze ani dovodit, že by vyslovil závazný právní názor, že žalobce svou poplatkovou povinnost již zcela splnil. Stěžovatel svou kasační argumentací pouze vytrhuje citovanou část odůvodnění rozsudku městského soudu z jeho celkového kontextu. Kasační argumentace stěžovatele proto není důvodná.

[17] Lze uzavřít, že kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. a) ani b) s. ř. s. nebyly v posuzované věci dány. Krajský soud i žalovaný správně posoudili relevantní okolnosti případu a dovodili z nich správné závěry a Nejvyšší správní soud proto posoudil kasační stížnost jako nedůvodnou a jako takovou ji dle ustanovení § 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s. zamítl.

[18] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud dle ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. Žalovaný požadoval přiznání náhrady nákladů řízení za řízení před krajským soudem i za řízení o kasační stížnosti, aniž by však tyto náklady jakkoliv blíže specifikoval. Pouze uvedl, že náhradu nákladů řízení uplatňuje jako *„paušální náhradu za písemné úkony vyvolané jednáním žalobce po skončení správního řízení“*. O náhradě nákladů řízení před krajským soudem přitom bylo pravomocně rozhodnuto napadeným rozsudkem tak, že nebyla přiznána žádnému z účastníků řízení. Nejvyšší správní soud za dané procesní situace (kasační stížnost zamítá) nemůže znovu rozhodovat o náhradě nákladů řízení před krajským soudem. Pokud jde o náklady řízení o kasační stížnosti, žalovaný je nijak nevyčíslil, pouze uvedl, že požaduje *„paušální“* náhradu. Nelze tedy vyloučit, že má na mysli paušální náhradu nákladů řízení nezastoupeného účastníka ve smyslu nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 39/13 ze dne 7. 10. 2014 ve výši podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. K obdobným nárokům uplatňovaným žalovanými v řízení o kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud opakovaně ve své judikatuře vyjádřil. Judikatura přitom konstantně zastává názor, že tento nález Ústavního soudu (ani navazující zákonná úprava § 151 odst. 3 občanského soudního řádu) nejsou ve správním soudnictví aplikovatelné, a to ani v situaci, kdy o přiznání paušální náhrady nákladů žádá žalobce, ani v situaci kdy o ni žádá žalovaný (srovnej blíže rozsudek Nejvyššího správního soudu ze

dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 111/2014 – 47). Z toho důvodu se Nejvyšší správní soud neztotožňuje s argumentací žalovaného porušením principu rovnosti účastníků soudního řízení (pro případ nepřiznání paušální náhrady nákladů řízení) a nepovažuje ani v nyní posuzované věci nepřiznání paušální náhrady nákladů řízení žalovanému za porušení uvedeného principu. Tento soud proto náhradu nákladů řízení nepřiznal žádnému z účastníků.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. listopadu 2017

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu